

بلاغت

اندیشنامه جامعه اسلامی (۳)

طوبی

چالش‌ها و راهکارهای ترویج حجاب و عفاف در جامعه

بلاغت
www.BORHAN.ir

فهرست

پیشگفتار	۹
مقدمه	۱۱
درباره‌ی این پژوهش	۱۲
پیشینه‌ی پژوهش	۱۳

بخش اول

نگاهی به نظرات مخالفان حجاب اسلامی	۱۷
۱. حجاب شرط مسلمانی نیست.	۱۸
۲. تاریخ مصرف حجاب تمام شده است	۱۹
۳. حجاب فقط سبک زندگی مسلمانان است و اجبارش برای غیرمسلمانان درست نیست	۲۱
۴. قانون حجاب غیر قابل اجرا، ناقص و مبهم است.	۲۲
۵. غیر دمکراتیک بودن قانون حجاب مقاومت مردم را برمی‌انگیزد	۲۳
۶. قانون حجاب با شرع اسلام تطابق ندارد.	۲۴
۷. اجبار حجاب باعث دین‌زدگی و تنفر از اسلام می‌شود	۲۴
۸. مدل حجاب ترکیه در مقایسه با ایران بهتر است	۲۶
۹. بی‌حجابی گناه صغیره‌ای در اعتراض به گناهان کبیره‌ی مرسوم جامعه است.	۲۶
۱۰. حجاب حکمی عبادی است، نه حکومتی و اجتماعی	۲۹
۱۱. حجاب امری فردی و اختیاری است.	۲۹
۱۲. قانون حجاب با آزادی‌های فردی و حقوق بشر مغایرت دارد	۳۱
۱۳. مقابله با بدحجابی سیاسی است	۳۲
۱۴. حجاب به مثابه‌ی امری برای فشار به دولت است	۳۳
۱۵. چادر لباس سیاسی و وسیله‌ی ترقی اداری زنان است	۳۳
۱۶. حجاب یک قرارداد اجتماعی قابل تجدید نظر است.	۳۴

فصل اول ۳۵

نگاه سیستمی به تعالیم دینی در خصوص عفاف و حجاب ۳۵

بخش دوم

مدل مفهومی ۳۵

فصل دوم ۴۲

آیا حکومت حق الزام به حجاب را دارد؟ ۴۲

۱. دلایل الزام حکومت اسلامی به حجاب ۴۲

۲. عبادات و الزام حکومتی ۴۵

۳. احکام فردی و الزام حکومتی ۴۶

۴. مقید شدن احکام اجتماعی به احکام فردی ۴۸

۵. حجاب حکمی فردی یا اجتماعی؟ ۴۸

۶. الزام حکومت در حوزه‌ی خصوصی ۴۹

۷. حجاب و حکومت ۵۰

فصل سوم ۵۳

مبانی جامعه‌شناختی پدیده‌ی بدحجابی ۵۳

نقد تحلیل‌های موجود ۵۴

حجاب به عنوان مسئله‌ی اجتماعی ۵۶

توصیف وضعیت کنونی حجاب در ایران ۵۹

تبیین مسئله‌ی حجاب در ایران ۶۱

الف) بُعد اجتماعی ۶۱

ب) بُعد فرهنگی ۶۷

ج) بُعد اقتصادی ۷۶

د) بُعد سیاسی ۷۹

نتیجه‌گیری ۸۰

فصل چهارم ۸۴

مسئله‌ی حجاب و پوشش از دیدگاه روان‌شناسان ۸۴

۸۵	خود
۸۶	وراثت
۸۷	محیط
۹۲	جمع‌بندی

بخش سوم

۹۵	راهکارهای مقابله با معضل بدحجابی
۹۵	در کشور
۹۶	مدل شماتیک ریشه‌یابی معضل بدحجابی در کشور
۹۷	روش علمی (جنشی علمی، فرهنگی و هنری)
۹۸	روش سلیبی

ضمیمه

۱۱۷	بررسی آماری چرایی و چگونگی
۱۱۷	مقابله با بدحجابی

پیشگفتار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا
ای مردم! همانا برای شما از جانب پروردگارتان برهانی آمده است، و ما نوری روشنگر
(قرآن) به سوی شما فرو فرستادیم. (نساء-۱۷۴)

سیاس خداوندی را که بشر را به برهان حقانیت وجود ذی‌جود آخرین فرستاده‌اش و نور روشنی‌بخش کلام‌الله مجید هدایت کرد و ملت شریف ایران را با هدیه‌ی آسمانی انقلاب اسلامی و حیات در ذیل نعمت ولایت در مسیر رشد و تعالی قرار داد.

انقلاب اسلامی، نعمت بی‌بدیلی بود که رهین ملت ایران شد تا مسیر تمدن‌سازی اسلامی و الگو شدن برای جهان بشریت را ببیند و البته در این طریق راه ناپیموده هنوز زیاد است و نیازمند گام‌هایی استوار و خردورزانه هستیم. اندیشکده‌ی برهان که متشکل از جمعی از فرزندان انقلاب اسلامی است، کانونی است فعال در زمینه تبیین گفتمان تمدن‌ساز انقلاب اسلامی. تلاش این موسسه اندیشه‌محور بر این است که با تکیه بر سرمایه و استعداد معرفتی - علمی نیروهای فرهیخته جریان انقلابی و ارزشی به تبیین

گفتمان انقلاب کمک کرده، در مسیر تربیت نیروهای فکری تراز انقلاب اسلامی و یا به تعبیری «مؤمن اندیشه‌ورز جهادی» بکوشد.

این موسسه خود مسیر مطلوب خود را حرکت در چارچوب الگوی امام-امت می‌داند و بر این اساس، مبنای گفتمان‌سازی جهادگران فکری این اندیشکده بر پایه‌ی تبیین بیانات و دغدغه‌ها و مطالبات سیاسی-فرهنگی حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و تولید پژوهش‌های معرفتی و راهبردی معطوف به این مهم است. اندیشکده‌ی برهان بر آن است که در مسیر یک جهاد فکری و اعتقادی منسجم و متقن با پاسخگویی مستدل و منطقی به پرسش‌ها و مسئله‌های کنونی جامعه، گره‌گشایی از معضلات فکری و نظری و شبهه‌زدایی و تولید تحلیل و تأملات سالم و پالوده از کج‌اندیشی و انحراف، گام بردارد.

پژوهش حاضر، حاصل تلاش جمعی از پژوهشگران اندیشکده برهان است که به بررسی چالش‌های ترویج عفاف حجاب در جامعه و راهکارهای آن می‌پردازد. امید است این اثر، گامی کوچک اما مؤثر در گسترش عفاف و حجاب در جامعه اسلامی ما و مورد رضایت پرچم‌دار هدایت بشر، حضرت ولی‌عصر (عج) قرار گیرد.

محمدجواد اخوان

مدیر اندیشکده برهان